

Invitation til ”Faglig udvikling I Praksis” (FIP) i samfundsfag på stx

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling afholder i efteråret 2015 regionale kurser om ”Faglig udvikling I Praksis” (FIP) i samfundsfag på stx. Alle skoler sender to fagrepræsentanter for samfundsfag, og skolerne opfordres til også at tilmelde en leder.

Faglig udvikling i praksis (FIP) – i samfundsfag på stx

Samfundsfag er et fag i udvikling: Kravene til den skriftlige prøve er blevet mere tydelige, og stadig flere tilmelder sig den digitalt stillede prøve med adgang til internettet. Samfundsfag skal være i samspil med matematik, og der er forsøg med innovative kompetencer indskrevet i læreplanen.

Men hvor godt løftes eleverne i forhold til deres grundskolekarakterer? Hvor stor betydning har forældrenes uddannelse for elevernes udbytte? Og hvordan går det med at udvikle undervisningen, således at eleverne lærer mest muligt?

Formålet med kurset er at styrke udvikling af undervisningen i samfundsfag på den enkelte skole.

- Deltagerne lærer at bruge karakterstatistik for faget på deres skole som afsæt for didaktiske overvejelser jf. ”Didaktiske overvejelser ud fra karakterstatistik” nedenfor. Deltagerne forventes at være startet på denne proces inden kurset, hvor der vil være erfaringsudveksling herom.
- Fagkonsulenten vil give bud på, hvordan man kan forbedre elevernes skriftlige kompetencer til de skriftlige prøver, herunder de digitalt stillede prøver.
- Valgfri workshops om udvikling af undervisningen indenfor udvalgte områder: Samspil med matematik, innovative kompetencer, kvalitative undersøgelser og digitale kompetencer.
- Deltagerne får redskaber til at igangsætte faglig udvikling på skolen indenfor et selvvalgt område og til at etablere et lokalt netværk. Om et år afholdes et lignende kursus, og der vil være evaluering af, hvordan det lykkedes med den faglige udvikling på skolen.

Tilmelding, pris og praktiske oplysninger

Der afholdes følgende kurser:

FIP15-24: Tirsdag den 3. november. Frederiksberg Gymnasium, Falkoner Pl. 2, 2000 Frederiksberg

FIP15-25: Fredag den 6. november. Mulernes Legatskole, Odense, Gillestedvej 11, 5240 Odense

FIP15-26: Fredag den 13. november. Århus Statsgymnasium, Fenrisvej 33, 8210 Aarhus V

Tilmelding foretages **senest mandag den 5. oktober 2015** på **medsendte tilmeldingsformular**, som sendes per mail til gl-e@gl.org. Ved tilmelding benyttes ovenstående kursusnummer.

Kursusafgift udgør 750 kr. pr. deltager.

Med venlig hilsen

Bent Fischer-Nielsen, fagkonsulent i samfundsfag

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

**MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Gymnasiekontoret
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Direkte tlf.: 2557 4152
E-mail: Bent.Fischer-Nielsen@uvm.dk

Program

9.30-10.00: Kaffe og morgenbrød

10.00-10.50: Karakterstatistik, skriftlig prøve og didaktiske overvejelser

Bent Fischer-Nielsen, fagkonsulent

Velkomst om formålet med Faglig udvikling i praksis (FIP) i samfundsfag.

Brug af karakterstatistik til didaktiske overvejelser jf. notat nedenfor.

Udvikling i opgavetyper. Digital stillet prøve med adgang til nettet.

Skriftlige kompetencer: Træning af genrekrav og faglige krav med brug af

- Tydeliggørelse af krav: Kort skriftlig vejledning til hver opgavetype.
- Omlagt skriftlighed med individuel vejledning.
- Fremadrettet respons.
- Skriftlighed i den daglige undervisning.

11.00-12.00: Workshop 1

Netværksgrupper: Fire nærliggende skoler er i gruppe sammen.

Udveksle undersøgelser af karakterstatistik for skolerne og didaktiske overvejelser: Hvad gør man for at løfte skriftligt og mundtligt og med hvilket resultat? Hvordan kan vi gøre det bedre?

12.00-13.00: Frokost

13.00-14.30: Workshop 2

- A. Samspil med matematik.** Øvelser med regneark og matematiske udtryk. Bent Fischer-Nielsen, fagkonsulent.
- B. Innovative kompetencer:** Innovation som didaktisk begreb. Innovative øvelser og erfaringer fra forsøg Ditte Kirstine Nørtoft Nielsen, Aarhus Katedralskole.
- C. Kvalitative undersøgelser** med en systematisk tilgang: Øvelser til forberedelse og bearbejdning af interviews. Vibeke Petersen, Frederiksborg Gymnasium og HF.
- D. Digitale kompetencer og digital dannelse.** Om brug af Facebook og andre it-redskaber i undervisningen. Balder Asmussen, Tornbjerg Gymnasium.

14.30-15.00: Kaffe og kage.

15.00-15.45: Workshop 3: Hvilken faglig udvikling på skolen i 2016?

Først 20 minutter, hvor skolens repræsentanter taler sammen, og derefter netværksgrupper som i Workshop 1: Hvilken faglig/didaktisk udvikling i samfundsfag vil vi foreslå hjemme på skolen? Skal der være fokus på skriftlige kompetencer, samspil med matematik, innovative kompetencer, kvalitative undersøgelser, digitale kompetencer eller?

Mailliste eller oprettelse af anden digital kommunikation. På næste års FIP evaluerer man i netværksgrupperne, hvordan det gik med den faglige udvikling på skolerne.

15.45-16.00: Spørgsmål og afslutning om forløb frem til næste års FIP i samfundsfag.

Didaktiske overvejelser ud fra karakterstatistik

Løft i forhold til socioøkonomisk reference?

www.uvm.dk > Statistik > Gymnasiale uddannelser > Socioøkonomiske referencer for gymnasiale karakterer > ... for de enkelte institutioner > Socioøkonomiske referencer pr. institution > Vælg skole > Anvend.

Brug pile øverst til bladde frem til side 2 med tal for 2014 og til side 3 med tal for 2012-2014 for den valgte skole.

Hvor godt løfter din skole generelt og i de viste fag skriftligt og mundtligt? Hvilke overvejelser giver det anledning til?

Løft i forhold til forældreuddannelse, grundskolekarakter, køn og herkomst?

www.uvm.dk > Statistik > Databanken > database med nøgletal ... > Gymnasiekarakterer (KGY) > Karakter på fag ... > Lav selv tabel.

Trekant i KGY Fag > To små tomme felter øverst i dialogboks > Markér ønskede fag fx Samfundsfag. Træk ”Højeste forældreuddannelse” ned ved siden af KGY Fag:

		Eksamen mundtlig	Eksamen skriftlig	Årskarakter mundtlig	Årskarakter skriftlig	Total
Samfundsfag	Uoplyst/ukendt	6,1	3,6	5,7	5,1	5,7
	Grundskolen	6,2	4,7	5,9	5,4	5,9
	Gymnasiale uddannelser	6,4	5,1	6,4	6,2	6,2
	Erhvervsfaglige uddannelser	6,5	5,8	6,4	6,4	6,3
	Korte videregående uddannelser	6,9	6,1	6,7	6,7	6,7
	Mellemlange videregående uddannelser	7,3	6,4	7,2	7,2	7,1
	Lange videregående uddannelser	8,2	7,1	8,0	8,2	7,9
	Ph. d. mv.	8,9	7,4	8,5	8,8	8,4
	Total	7,0	6,3	6,9	7,1	6,9
Total	7,0	6,3	6,9	7,1	6,9	

Hvilke didaktiske overvejelser giver det anledning til om samfundsfag?

Træk ”Institutioner – Eksamensresultat” ned mellem ”KGY Fag” og ”Højeste forældreuddannelse”.

Find jeres egen skole. I skal evt. bruge Page 2 nederst til højre. Se fx Nyborg Gymnasium, hvor elever med erhvervsfaglige forældre klarer sig bedre end landsgennemsnit for samme elevgruppe.

+ Nyborg	Grundskolen	5,0		6,4		6,4
	Erhvervsfaglige uddannelser	6,5	6,2	7,1	7,8	6,9
	Korte videregående uddannelser	6,8	5,2	6,9	4,2	6,3
	Mellemlange videregående uddannelser	6,8	6,9	7,1	7,2	7,0
	Lange videregående uddannelser	8,8		8,1		7,8
	Total	6,7	6,5	7,2	7,1	6,9

Hvor godt klarer elever med forskellig forældreuddannelse sig på jeres skole? Hvor godt i forhold til landsgennemsnit?

Hvilke overvejelser giver det anledning til om undervisningen i samfundsfag på jeres skole?

Ved at flytte de forskellige variable frem og tilbage mellem venstre spalte og nederste linje, kan I selv konstruere karakterstatistik med følgende baggrundsvariable: Køn, herkomst, forældreuddannelse og grundskolekarakterer.

I kan konstruere tabeller med jeres egen skole og sammenligne med tabeller for landsgennemsnit (se nedenfor), regionsgennemsnit eller andre skoler.

Hvilke spørgsmål mht. køn, herkomst, forældreuddannelse eller grundskolekarakter vil I gerne belyse?

Konstruer tabeller, der belyser jeres spørgsmål.

Hvilke af skolens elevgrupper klarer sig godt, og hvilke klarer sig mindre godt?

Hvilke didaktiske overvejelser kan det give det anledning til i faggruppen?

Landsgennemsnit for Samfundsfag

Højeste forældreuddannelse:

		Eksamen mundtlig	Eksamen skriftlig	Årskarakter mundtlig	Årskarakter skriftlig	Total
Samfundsfag	Uoplyst/ukendt	6,1	3,6	5,7	5,1	5,7
	Grundskolen	6,2	4,7	5,9	5,4	5,9
	Gymnasiale uddannelser	6,4	5,1	6,4	6,2	6,2
	Erhvervsfaglige uddannelser	6,5	5,8	6,4	6,4	6,3
	Korte videregående uddannelser	6,9	6,1	6,7	6,7	6,7
	Mellemlange videregående uddannelser	7,3	6,4	7,2	7,2	7,1
	Lange videregående uddannelser	8,2	7,1	8,0	8,2	7,9
	Ph. d. mv.	8,9	7,4	8,5	8,8	8,4
Total		7,0	6,3	6,9	7,1	6,9
Total		7,0	6,3	6,9	7,1	6,9

Grundskolekarakterer:

			Eksamen mundtlig	Eksamen skriftlig	Årskarakter mundtlig	Årskarakter skriftlig	Total
Samfundsfag	- 4,00 og lavere	4,00 og lavere	5,0	2,4	4,5	3,4	4,7
		Total	5,0	2,4	4,5	3,4	4,7
	- 4,01 - 7,00	4,01 - 5,00	5,5	3,0	4,7	3,8	4,8
		5,01 - 7,00	6,0	4,3	5,4	4,9	5,4
		Total	5,9	4,2	5,3	4,8	5,3
	- 7,01 og højere	7,01 - 8,00	6,9	5,5	6,5	6,3	6,4
		8,01 og højere	8,8	7,6	8,4	8,5	8,3
		Total	8,2	7,0	7,8	7,9	7,8
	+ Uoplyst/ukendt		7,9	6,4	7,0	7,0	7,4
	Total		7,0	6,3	6,9	7,1	6,9
Total		7,0	6,3	6,9	7,1	6,9	

Køn:

		Eksamen mundtlig	Eksamen skriftlig	Årskarakter mundtlig	Årskarakter skriftlig	Total
Samfundsfag	Mænd	6,9	6,1	6,9	6,7	6,8
	Kvinder	7,0	6,4	7,0	7,4	7,0
	Total	7,0	6,3	6,9	7,1	6,9
Total		7,0	6,3	6,9	7,1	6,9

Herkomst:

		Eksamen mundtlig	Eksamen skriftlig	Årskarakter mundtlig	Årskarakter skriftlig	Total
Samfundsfag	+ Dansk herkomst	7,1	6,4	7,0	7,2	7,0
	+ Udenlandsk herkomst	5,8	4,1	6,0	5,3	5,7
	+ Uoplyst/ukendt	3,3		7,0		5,8
	Total	7,0	6,3	6,9	7,1	6,9
Total	7,0	6,3	6,9	7,1	6,9	

Hvilke didaktiske overvejelser giver ovenstående anledning til om samfundsfag?